

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Porevizijsko poročilo

Evropska sredstva in državne pomoči

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Porevizijsko poročilo

Evropska sredstva in državne pomoči

1. UVOD

V revizijskem poročilu o uspešnosti delovanja sistema zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči pri sredstvih strukturnih skladov v obdobju od 25. 1. 2006 do 15. 6. 2007 številka 1220-3/2007-20 z dne 13. 2. 2008 je Računsko sodišče Republike Slovenije Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju: služba vlade) izreklo mnenje, da je bilo delovanje sistema za zagotavljanje skladnosti s pravili državnih pomoči neuspešno, oziroma da služba vlade ni izvajala takšnih aktivnosti, na podlagi katerih bi lahko zagotavljala skladnost s pravili državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih.

Ker razkrite nesmotrnosti niso bile odpravljene med revizijo, smo v revizijskem poročilu podali zahtevo za predložitev odzivnega poročila.

Služba vlade je v predpisanem roku 90 dni računskemu sodišču predložila odzivno poročilo (dopis št. 463-2/2005-22 z dne 9.5. 2008). V odzivnem poročilu, ki ga je s podpisom in pečatom potrdila odgovorna oseba dr. Ivan Žagar, minister brez resorja, odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju: minister), so predstavljeni popravljalni ukrepi. V porevizijskem postopku smo pregledali odzivno poročilo ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo nesmotrnosti, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljalnih ukrepov.

2. NESMOTRNOSTI IN POPRAVLJALNI UKREPI

2.1 Delovanje sistema zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči

2.1.1 Opis nesmotrnosti

Republika Slovenija namerava v obdobju od leta 2004 do 2015 zasebnim subjektom dodeliti 1.296 milijonov evrov sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada. Pri tem mora upoštevati omejitve, ki izhajajo iz pravil državnih pomoči. Zagotavljanje skladnosti s pravili državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov je kompleksna in zahtevna naloga, zato menimo, da je za izpolnitev naloge potreben celosten pristop z vključitvijo procesov načrtovanja, izvedbe, preverjanja in dopolnjevanja.

Služba vlade v naslednjih pomembnejših primerih ni ravnala smotrno:

- ni vzpostavila sistematičnega oziroma celostnega in vsebinskega spremljanja področja državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov, vključno z opredelitvijo odgovornih oseb in njihovih nalog;
- pri potrjevanju izvajanja ukrepov in instrumentov programskega obdobja od leta 2004 do 2006 ni izvajala ustreznih aktivnosti za obvladovanje tveganj s področja državnih pomoči: potrjevala in izdajala je dokumente, ki so imeli navedene sheme državnih pomoči, katerih veljava se je že iztekla, oziroma so bile sheme že nadomeščene z novimi; potrjeni ukrepi in instrumenti so omogočali, da se podjetjem dodelijo sredstva Evropske unije v višjem deležu, kot je dovoljeno z Uredbo Sveta (ES) št. 1260/1999¹ in Enotnim programskim dokumentom²;
- ni izvedla aktivnosti, s katerimi bi se prepričala, da kontrole oziroma kontrolni listi za izvajanje preverjanj skladnosti s pravili državnih pomoči pri organih, ki z razpisi in programi dodeljujejo sredstva strukturnih skladov končnim prejemnikom, obstajajo, so ustrezne vsebine ter se dejansko izvajajo;
- ni vzpostavila sistematičnega evidentiranja in obravnavanja ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti zunanjih nadzornih institucij, tudi na področju državnih pomoči.

¹ Uredba Sveta (ES) št. 1260/1999 z dne 21. junija 1999 o splošnih določbah o strukturnih skladih (UL L št. 161 z dne 26. 6. 1999, str. 1).

² Vlada Republike Slovenije je Enotni programski dokument potrdila 11. 12. 2003.

Računsko sodišče je službi vlade naložilo, da mora izvesti naslednje aktivnosti:

- a) opredeliti naloge sistematičnega oziroma celostnega in vsebinskega spremljanja zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov in imenovati odgovorno osebo za opravljanje teh nalog;
- b) izdelati analizo tveganj s področja državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov za programsko obdobje od leta 2007 do 2013;
- c) izdati navodila za izvajanje operacij programskega obdobja od leta 2007 do 2013, ki bodo vključevala postopke za zagotavljanje skladnosti s pravili državnih pomoči, vključno s postopki preverjanja in ukrepanja.

2.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

2.1.2.a Služba vlade je opredelitev naloge sistematičnega oziroma celostnega in vsebinskega spremljanja zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov in imenovanje odgovorne osebe za opravljanje teh nalog izkazala z naslednjimi aktivnostmi.

Minister je izdal *Navodila organa upravljanja za ugotavljanje skladnosti in izvajanje spremljanja ter ocenjevanja učinkovitosti državnih pomoči v zvezi z izvajanjem kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007 – 2013*³ (v nadaljevanju: navodila o državnih pomočeh). V navodilih o državnih pomočeh je predstavljeno področje državnih pomoči in opredeljeni naslednji postopki:

- ugotavljanje skladnosti pred dodelitvijo državne pomoči,
- finančno spremljanje državnih pomoči,
- sistemsko spremljanje državnih pomoči,
- merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči.

Postopki v navodilih o državnih pomočeh vsebujejo navedbo aktivnosti na posameznih ravneh izvajanja strukturnih skladov in navedbo sektorjev v okviru organa upravljanja in drugih organov, ki so za aktivnosti odgovorni. Za izvajanje navedenih postopkov so kot priloga k navodilom podani obrazci, kontrolni listi in tabele, ki podrobneje opredeljujejo vsebino preverjanj in poročanj.

Navodila o državnih pomočeh tudi opredeljujejo, da Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči izpolni obrazec za potrditev skladnosti javnega razpisa za izbor operacij s shemo državne pomoči ali za potrditev skladnosti operacije, pri neposrednem potrjevanju operacije, s shemo državne pomoči. Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči, je v dopisu službi vlade⁴ navedlo, da so na navodila podali nekaj pripomb, ki so bile upoštevane, in da na navodilo z vidika državnih pomoči nimajo drugih pripomb.

Minister je izdal *Akt o spremembah in dopolnitvah akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Službi vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko*⁵. Akt spreminja sistemizacijo na način, da

³ Št. 4061-1/2008-2, maj 2008, verzija 1.00.

⁴ Št. 449-21/2008/2 z dne 28. 4. 2008.

⁵ Št. 017-1/2006/81 z dne 10. 3. 2008.

delovnemu mestu svetovalec v sektorju za sistem in nadzor dodaja nalogo finančnega spremljanja izvajanja državnih pomoči v zvezi z izplačili iz državnega proračuna. Nadalje akt v sektorju za sistem in nadzor na delovnem mestu pripravnik svetovalec dodaja nalogo sistemskega spremljanja izvajanja državnih pomoči.

2.1.2.b Služba vlade je izdelavo analize tveganj s področja državnih pomoči pri dodeljevanju sredstev strukturnih skladov za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 izkazala z naslednjimi aktivnostmi:

Med prilogami izdanih navodil o državnih pomočeh je podana analiza tveganja⁶, kjer so v obliki razpredelnice navedeni notranji in zunanji dejavniki tveganja. Za posamezne dejavnike tveganja je podana relativna teža in stopnja tveganja. V navodilih o državnih pomočeh je navedeno, da je analiza tveganj usklajena za ugotavljanje kritičnih točk za namene priprave vzorca za opravljanje administrativnih kontrol po 13. členu Uredbe Sveta (ES) 1828/2006⁷.

2.1.2.c Služba vlade je izdala navodil za izvajanje operacij programskega obdobja od leta 2007 do 2013, ki vključujejo postopke za zagotavljanje skladnosti s pravili državnih pomoči, vključno s postopki preverjanja in ukrepanja izkazala z naslednjimi aktivnostmi:

Minister je izdal *Navodila za pripravo, prijavo in potrjevanje instrumentov za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2007 – 2013*⁸ (v nadaljevanju: navodila za pripravo instrumentov). Priloge navodil za pripravo instrumentov vsebujejo obrazce za pripravo, prijavo in potrjevanje instrumentov, ki od prijaviteljev instrumentov zahtevajo tudi vnos podatkov o shemah državnih pomoči. Navodila za pripravo instrumentov opredeljujejo, da organ upravljanja pri potrjevanju instrumenta, ki je lahko javni razpis za izbor operacij ali neposredna potrditev operacije, kadar se javni razpis ali operacija izvaja po eni ali več shemah državnih pomoči, posreduje vlogo v pregled Ministrstvu za finance - Sektorju za spremljanje državnih pomoči. Navodila za pripravo instrumentov pri tem navajajo, da so podrobnejši postopki v zvezi s tem navedeni v navodilu o državnih pomočeh.

Navodila o državnih pomočeh so bila izdana in so predstavljena pri točki 2.1.2.a tega poročila.

2.1.3 Ocena popravljanih ukrepov

Izkazani popravljali ukrepi pod točkami 2.1.2.a, 2.1.2.b in 2.1.2.c so zadovoljivi, saj so bili opredeljeni postopki, ki bodo zagotovili, da bodo nesmotnosti lahko odpravljene.

Akt o spremembah in dopolnitvah akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Službi vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, obravnavan pri točki 2.1.2.a, opredeljuje nalogo sistemskega spremljanja državnih pomoči pri delovnem mestu, ki naj bi ga zasedal pripravnik. Opozarjamo, da odgovornosti sistemskega spremljanja zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči ni primerno dodeliti pripravniku.

⁶ Priloga 9 k navodilom o državnih pomočeh.

⁷ Uredba Sveta (ES) 1828/2006 z dne 8. decembra 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu (UL L št. 371 z dne 27. 12. 2006, str. 1).

⁸ Št. 4061-1/2008-1 z dne 7. 5. 2008.

3. MNENJE O IZKAZANIH POPRAVLJALNIH UKREPIH

Pregledali smo odzivno poročilo, ki ga je na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o uspešnosti delovanja sistema zagotavljanja skladnosti s pravili državnih pomoči pri sredstvih strukturnih skladov izdelala Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Ocenili smo, da je odzivno poročilo, ki ga je s podpisom in pečatom potrdil minister brez resorja, odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko, verodostojno.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in predložene dokumentacije Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

S popravljivimi ukrepi, ki jih je Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko izkazala za zagotavljanje skladnosti s pravili državnih pomoči pri sredstvih strukturnih skladov, so bili opredeljeni postopki, ki bodo zagotovili, da bodo lahko odpravljene nesmotrnosti, ugotovljene v revizijskem poročilu, oziroma da se ugotovljene nesmotrnosti ne bodo ponovile.

Ocenjujemo, da so ukrepi, ki jih je sprejela Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za odpravo nesmotrnosti, *zadovoljivi*.

Številka: 1220-3/2007-24

Datum: 28. maja 2008

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.

Bedimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 200 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

